

AN NINH MẠNG VÀ TRÁCH NHIỆM CỦA SINH VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH, ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN TRONG XÃ HỘI SỐ

Mai Thanh Hải

Trung tâm GDQP và AN, Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: Bài báo phân tích vấn đề an ninh mạng trong bối cảnh xã hội số và làm rõ vai trò, trách nhiệm của sinh viên tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên. Nghiên cứu chỉ ra các nguy cơ trên không gian mạng, đồng thời nhấn mạnh tầm quan trọng của việc nâng cao nhận thức, kỹ năng số và ý thức trách nhiệm của sinh viên trong sử dụng Internet. Qua đó, góp phần xây dựng môi trường mạng an toàn, lành mạnh và phát triển bền vững.

Từ khóa: An ninh mạng; Sinh viên; Xã hội số; Trách nhiệm công dân; Kỹ năng số; Giáo dục quốc phòng và an ninh.

CYBER SECURITY AND STUDENT RESPONSIBILITIES AT THE CENTER FOR NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION, THAI NGUYEN UNIVERSITY IN THE DIGITAL SOCIETY

Abstract: This paper analyzes the issue of cybersecurity in the context of the digital society and clarifies the role and responsibilities of students at the Center for National Defense and Security Education, Thai Nguyen University. The study points out the risks in cyberspace and emphasizes the importance of raising awareness, digital skills, and a sense of responsibility among students in using the Internet. This contributes to building a safe, healthy, and sustainable online environment.

Keywords: Cybersecurity; Students; Digital society; Civic responsibility; Digital skills; National defense and security education.

Nhận bài: 12/03/2026

Phản biện: 10/04/2026

Duyệt đăng: 14/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư và quá trình chuyển đổi số đang diễn ra mạnh mẽ, Internet và các nền tảng số đã trở thành môi trường quan trọng trong học tập, làm việc và giao tiếp xã hội. Tuy nhiên, cùng với những lợi ích to lớn, không gian mạng cũng tiềm ẩn nhiều nguy cơ như tấn công mạng, lừa đảo trực tuyến, phát tán thông tin sai lệch và xâm phạm dữ liệu cá nhân. Vì vậy, bảo đảm an ninh mạng ngày càng trở thành yêu cầu quan trọng đối với sự ổn định và phát triển của xã hội.

Trong môi trường giáo dục đại học, sinh viên là lực lượng sử dụng Internet và mạng xã hội với tần suất cao, do đó vừa có thể chịu tác động từ các nguy cơ trên không gian mạng, vừa có vai trò quan trọng trong việc xây dựng môi trường mạng an toàn, lành mạnh. Đối với sinh viên học tập tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên, việc nâng cao nhận thức và trách nhiệm trong sử dụng Internet không chỉ góp phần bảo vệ bản thân mà còn thể hiện trách nhiệm công dân trong xã hội số. Vì vậy, nghiên cứu vấn đề an ninh mạng và trách nhiệm của sinh viên trong bối cảnh xã hội số có ý nghĩa thiết thực cả về lý luận và thực tiễn.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. An ninh mạng trong bối cảnh xã hội số hiện nay

Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ thông tin và Internet đã làm thay đổi sâu sắc phương thức hoạt động của xã hội hiện đại. Không gian mạng trở thành môi trường quan trọng để trao đổi thông tin, học tập, làm việc và giao tiếp xã hội. Tuy nhiên, cùng với sự phát triển đó, các nguy cơ mất an toàn thông tin và các hành vi vi phạm pháp luật trên không gian mạng cũng gia tăng đáng kể.

Các hình thức tội phạm mạng như đánh cắp dữ liệu cá nhân, lừa đảo trực tuyến, phát tán phần mềm độc hại, tấn công hệ thống thông tin... đang trở thành mối đe dọa đối với cá nhân, tổ chức và cả quốc gia. Ngoài ra, việc lan truyền thông tin sai lệch, tin giả hoặc nội dung kích động trên mạng xã hội cũng có thể gây ra những tác động tiêu cực đến nhận thức xã hội và ổn định chính trị.

Trong bối cảnh đó, an ninh mạng không chỉ là vấn đề kỹ thuật mà còn là vấn đề xã hội, đòi hỏi sự tham gia của nhiều lực lượng khác nhau, trong đó có cộng đồng người sử dụng Internet. Việc nâng cao nhận thức, trách nhiệm và kỹ năng sử dụng Internet an toàn cho người dân, đặc biệt là thế hệ trẻ, trở thành một yêu cầu cấp thiết.

Sinh viên là nhóm đối tượng sử dụng Internet và các nền tảng mạng xã hội thường xuyên trong học tập và đời sống. Do đó, họ vừa có thể trở thành nạn nhân của các rủi ro trên không gian mạng, vừa có thể góp phần tích cực vào việc xây dựng môi trường mạng lành mạnh nếu được trang bị đầy đủ kiến thức và kỹ năng cần thiết.

2.2. Vai trò của Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên trong giáo dục nhận thức về an ninh mạng

Trong hệ thống giáo dục đại học hiện nay, việc trang bị kiến thức về quốc phòng và an ninh cho sinh viên có ý nghĩa quan trọng trong việc hình thành ý thức trách nhiệm đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong đó, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên giữ vai trò là đơn vị đào tạo và bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh cho sinh viên các trường đại học, cao đẳng trong khu vực trung du và miền núi phía Bắc. Thông qua các chương trình đào tạo, Trung tâm góp phần nâng cao nhận thức chính trị, ý thức trách nhiệm công dân và tinh thần cảnh giác trước các nguy cơ đe dọa an ninh quốc gia trong điều kiện mới.

Trong bối cảnh xã hội số hiện nay, an ninh mạng đang trở thành một trong những nội dung quan trọng của an ninh phi truyền thống. Do đó, việc lồng ghép nội dung giáo dục về an ninh mạng trong chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh có ý nghĩa thiết thực, giúp sinh viên hiểu rõ hơn về những thách thức mới đối với an ninh quốc gia trong thời đại công nghệ số. Thông qua các bài giảng lý thuyết, sinh viên được trang bị những kiến thức cơ bản về bảo vệ thông tin, nhận diện các nguy cơ trên không gian mạng, cũng như hiểu rõ trách nhiệm của cá nhân trong việc sử dụng Internet và mạng xã hội một cách an toàn, đúng pháp luật.

Bên cạnh hoạt động giảng dạy trên lớp, Trung tâm còn tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền, sinh hoạt chuyên đề, thảo luận nhóm và các chương trình ngoại khóa nhằm nâng cao nhận thức của sinh viên về các vấn đề an ninh trong xã hội hiện đại. Những hoạt động này giúp sinh viên không chỉ tiếp thu kiến thức một cách thụ động mà còn chủ động trao đổi, phân tích các vấn đề thực tiễn liên quan đến an ninh mạng, từ đó hình thành tư duy phản biện và ý thức trách nhiệm khi tham gia vào môi trường mạng.

Ngoài ra, môi trường học tập và rèn luyện tại Trung tâm với tính kỷ luật cao cũng góp phần hình

thành cho sinh viên tác phong nghiêm túc, tinh thần trách nhiệm và ý thức chấp hành pháp luật. Đây là những yếu tố quan trọng giúp sinh viên định hướng hành vi đúng đắn khi tham gia vào không gian mạng, tránh các hành vi vi phạm pháp luật hoặc bị lôi kéo bởi những thông tin sai lệch.

Có thể thấy rằng, trong bối cảnh xã hội số, Trung tâm không chỉ thực hiện nhiệm vụ đào tạo kiến thức quốc phòng, an ninh mà còn đóng vai trò quan trọng trong việc giáo dục nhận thức về an ninh mạng cho sinh viên. Đây là cơ sở quan trọng để hình thành thế hệ công dân trẻ có bản lĩnh chính trị, có ý thức trách nhiệm và có khả năng thích ứng với những thách thức của thời đại công nghệ.

2.3. Trách nhiệm của sinh viên bảo vệ an ninh mạng trong xã hội số

Trong xã hội số hiện nay, sinh viên là lực lượng trẻ, năng động và có khả năng tiếp cận nhanh với các thành tựu của khoa học, công nghệ. Tuy nhiên, việc sử dụng Internet và mạng xã hội với tần suất cao cũng khiến sinh viên dễ trở thành đối tượng bị tác động bởi những nguy cơ trên không gian mạng. Vì vậy, việc xác định rõ trách nhiệm của sinh viên trong bảo vệ an ninh mạng là yêu cầu quan trọng nhằm xây dựng môi trường thông tin an toàn, lành mạnh.

Trước hết, sinh viên cần nâng cao nhận thức và hiểu biết về pháp luật liên quan đến an ninh mạng. Việc nắm vững các quy định của pháp luật về sử dụng Internet, bảo vệ dữ liệu cá nhân và phòng chống các hành vi vi phạm trên không gian mạng giúp sinh viên sử dụng Internet một cách đúng đắn và có trách nhiệm. Đồng thời, việc chấp hành nghiêm các quy định của pháp luật cũng góp phần hạn chế những hành vi vi phạm và giữ gìn trật tự, an toàn trên môi trường mạng.

Thứ hai, sinh viên cần hình thành thói quen sử dụng Internet và mạng xã hội một cách văn minh, có trách nhiệm. Trong quá trình tiếp nhận và chia sẻ thông tin, sinh viên cần kiểm chứng nguồn tin, tránh lan truyền những thông tin sai lệch hoặc chưa được xác thực. Việc chia sẻ thông tin thiếu kiểm chứng không chỉ gây ảnh hưởng đến uy tín của cá nhân mà còn có thể tạo ra những tác động tiêu cực đối với xã hội.

Thứ ba, sinh viên cần chủ động trang bị cho mình các kỹ năng bảo vệ thông tin cá nhân và nhận diện các nguy cơ trên không gian mạng. Các hình thức lừa đảo trực tuyến, tấn công mạng hoặc đánh cắp dữ liệu cá nhân ngày càng trở nên tinh

vi, do đó sinh viên cần nâng cao kỹ năng số để bảo vệ bản thân trước các nguy cơ này. Việc sử dụng mật khẩu an toàn, bảo mật thông tin cá nhân và thận trọng khi truy cập các đường link hoặc ứng dụng lạ là những biện pháp cần thiết để hạn chế rủi ro.

Thứ tư, sinh viên cần phát huy vai trò tích cực trong việc xây dựng môi trường mạng lành mạnh. Điều này thể hiện ở việc lan tỏa những thông tin tích cực, có giá trị giáo dục và nhân văn trên không gian mạng, đồng thời có thái độ đúng đắn trước các thông tin sai lệch hoặc các nội dung tiêu cực. Khi phát hiện những thông tin không chính xác hoặc có dấu hiệu vi phạm pháp luật, sinh viên cần có thái độ thận trọng, không chia sẻ hoặc tiếp tay cho các hành vi gây ảnh hưởng tiêu cực đến xã hội.

Bên cạnh đó, sinh viên còn có thể đóng vai trò là lực lượng tuyên truyền tích cực trong cộng đồng về việc sử dụng Internet an toàn và có trách nhiệm. Thông qua việc chia sẻ kiến thức và kinh nghiệm của bản thân, sinh viên có thể góp phần nâng cao nhận thức của bạn bè, gia đình và cộng đồng về các vấn đề liên quan đến an ninh mạng.

Như vậy, trong bối cảnh xã hội số, mỗi sinh viên không chỉ là người sử dụng công nghệ mà còn là chủ thể có trách nhiệm trong việc bảo vệ an ninh mạng. Việc nâng cao nhận thức, kỹ năng và trách nhiệm của sinh viên sẽ góp phần quan trọng

trong việc xây dựng môi trường mạng an toàn, lành mạnh và phục vụ cho sự phát triển bền vững của xã hội.

III. KẾT LUẬN

Trong thời đại số, an ninh mạng đã trở thành một trong những vấn đề quan trọng của xã hội hiện đại. Sự phát triển mạnh mẽ của Internet và các nền tảng số vừa mang lại nhiều cơ hội phát triển, vừa đặt ra những thách thức mới đối với việc bảo đảm an ninh quốc gia và an toàn thông tin.

Đối với sinh viên, đặc biệt là sinh viên học tập tại Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên, việc nâng cao nhận thức và trách nhiệm trong sử dụng Internet có ý nghĩa quan trọng trong việc xây dựng môi trường mạng an toàn, lành mạnh. Thông qua chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh, sinh viên không chỉ được trang bị kiến thức về bảo vệ Tổ quốc mà còn hình thành ý thức trách nhiệm đối với việc bảo vệ an ninh thông tin trong xã hội số.

Trong thời gian tới, việc tăng cường giáo dục nhận thức về an ninh mạng, kết hợp với nâng cao kỹ năng số cho sinh viên sẽ góp phần xây dựng thế hệ công dân số có trách nhiệm, có bản lĩnh và có khả năng thích ứng với những thách thức của thời đại công nghệ. Đây cũng là một trong những yếu tố quan trọng góp phần bảo đảm ổn định xã hội và bảo vệ lợi ích quốc gia trong không gian mạng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Quốc hội (2018), Luật An ninh mạng, Hà Nội.
Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Giáo trình Giáo dục quốc phòng và an ninh dành cho sinh viên đại học, Nxb Giáo dục Việt Nam.
Bộ Thông tin và Truyền thông (2022), Báo cáo an toàn thông tin mạng Việt Nam.
Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021), Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong các trường đại học, cao đẳng.
Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên, Báo cáo tổng kết công tác giáo dục quốc phòng và an ninh.